

De

Reformatie

INSPIREREND KERK ZIJN

Ons dagelijks brood

Thumbs up for Christ!

Geneeskracht

**Goed en recht doen –
een vergeten kerntaak van de kerk**

*'Alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten
van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan'*

COLOFON

De Reformatie verschijnt om de andere week en is een uitgave van Stichting De Reformatie.

Bestuur drs. Bernard Bos (voorzitter),
Herman Rozemuller (penningmeester)

Kernredactie drs. Bas Luiten (hoofdredacteur),
drs. Heleen Sytsma - van Loo (eindredacteur),
drs. Bram Beute, prof. dr. Ad de Bruijne,
drs. Janneke Burger - Niemeijer, dr. Hans Schaeffer
Brede redactie Kernredactie plus prof. dr. Erik
de Boer, prof. dr. Sander Griffioen, prof. dr. Gert
Kwakkel, Jan Westert

Alle stukken voor de redactie bij voorkeur per
e-mail: redactie@dereformatie.nl.
Eventueel per post naar Redactie De Reformatie,
Fontanalaan 3, 5624 KN Eindhoven. Alles wat
met (abonnementen)administratie te maken
heeft naar info@dereformatie.nl of per post naar
De Reformatie, Postbus 89, 7730 AB Ommen.

Opmaak IDD concept.communicatie.creatie |
www.idd.nu

Druk Kon. BDU Grafisch bedrijf

Administratie

De Reformatie, postbus 89, 7730 AB Ommen
info@dereformatie.nl /// tel. 0529 - 43 88 90

Advertenties

Nico Postuma, tel. 0341 - 84 21 47,
tel. 06 - 139 959 05 /// adverteren@dereformatie.nl
Contracttarief op aanvraag

Abonnementen

€ 52,50 per jaar /// studenten € 19,50 ///
buitenland € 130,-
- abonnementsjaar loopt van 1 januari t/m
31 december

De Reformatie is op Daisy cd-rom verkrijgbaar
bij de Chr. Blindenbibliotheek voor blinden en
slechtzienden. Tel. 0341 - 56 54 99.

*Zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is het
niet toegestaan artikelen uit dit blad over te nemen.*

www.dereformatie.nl

Volg ons op Twitter
via #DeReformatie

VOOR IEDEREEN HET GOEDE DOEN

TEKST: HELEEN SYTSMA – VAN LOO, EINDREDACTEUR ///

‘Maar daar hebben jullie de kerk voor,’
zegt de buurvrouw met wie ik samen
koffiekopjes sta af te wassen.
Ik heb er mijn maandelijkse beurt als
gastvrouw weer opzitten in het inloop-
huis in onze wijk. Zij is één van de initi-
atiefnemers van onze zorgzame buurt,
een project dat bedoeld is om mensen
langer de gelegenheid te geven in hun
vertrouwde woonomgeving te blijven
wonen, waar nodig met wat georgani-
seerde burenhulp. Terwijl zij wast en
ik droog, filosoferen we wat over nut
en noodzaak van het project, dat aan
alle kanten toegejuicht wordt door de
gemeente en de woningcorporaties.
De opmerking die ze maakt, blijft
haken, nee, blijft steken: is dit haar
beeld van de kerk? Jullie kerkmensen
hebben je burens niet nodig, want jullie
hebben elkaar? En genoeg aan elkaar?
Mijn buurvrouw, bestuurslid van de
lokale D66-fractie, spant zich inderdaad
aanzienlijk harder in voor het welzijn
van de buurt en van de burens dan ik.
De tekst uit Galaten 6 schiet me te
binnen: ‘Laten we dus, in de tijd die
ons nog rest, voor iedereen het goede
doen, vooral voor onze geloofsgenoten.’

Kennelijk zien onze burens hoe we ons
inspannen voor onze geloofsgenoten:
bij gezellige gelegenheden als verjaar-
dagen zoeken we elkaar op, bij ver-
driet staan we om elkaar heen. Vooral
doen, zegt Paulus: in de gemeente van
Christus mag niemand ongetroost leven
onder de druk van ziekte, eenzaamheid
of armoede. Van die taak zijn we ons
bewust en die wordt onder aansturing
van de diaconie met vallen en opstaan
uitgevoerd.

Maar de kerk is uitdrukkelijk bedoeld
om het daar niet bij te laten. Paulus
stelt zelfs voorop dat we voor *iedereen*
het goede doen. Ik hoop dat het mo-
ment aanbreekt waarop mijn buur-
vrouw constateert: wij hebben geen
zorgzame buurtproject nodig, want er
staat een kerk in onze wijk.

Zaterdag 23 maart, Zwolle

Congres ‘Kerk tussen muren en mensen’

Aanmelden op: www.opbouwonline.nl

IN DIT NUMMER

DE SCHAPEN EN DE BOKKEN

Als je straks voor de Heer Jezus staat, waar zal het dan eigenlijk over gaan? 'Niet of je in Hem geloofd hebt, maar wat je hebt gedáán, dat zal Hij je vragen,' schrijft Philip Troost naar aanleiding van Matteüs 25. Sociale gerechtigheid: een hot item in de Bijbel.

DE ANDERE HELFT VAN HET EVANGELIE

We proberen vaak mensen van de leegte bewust te maken die God alleen kan vullen met zijn boodschap van persoonlijk heil: *there is a God shaped void in every heart*. Maar misschien zit dat gat bij nader inzien wel in de boodschap die we verkondigen.

THUMBS UP FOR CHRIST!

We leven vandaag bij ieders meest individuele mening en bij opinievorming van onderaf; dat is een gegeven waar ook de kerk niet omheen kan. In plaats van zich ertegen te verzetten, kan ze beter zich bezinnen op welke mogelijkheden dat gegeven biedt.

EN VERDER

254 BOEKENPLANK LEZEN, LEREN EN LEVEN /// 256 COLUMN ONS DAGELIJKS BROOD ///

256 WWW.DEREFORMATIE.NL /// 258 DAGBOEK ONTVANGEN OM TE GEVEN /// 260 BIJBELTAAL

GENEESKRACHT /// 262 WANDELEN MET GOD HOE MOOI HET WAS EN HOE ARM /// 266 BOEKENTIP

JEZUS VAN NAZARETH DE KINDERJAREN /// 267 UIT DE KERKEN /// 268 NIEUWS EN PERSBERICHTEN

De schapen en de bokken

Sociale gerechtigheid: een hot item in de Bijbel

TEKST: PHILIP TROOST, PREDIKANT EN OPLEIDER/TRAINER/PASTOR EN THERAPEUT BIJ SPECTRUM IN HATTEM ///

Als je straks voor de Heer Jezus staat, voor de Rechter, waar zal het dan eigenlijk over gaan?

Wat zal Hij je vragen? Wat zul jij aanvoeren als je verantwoording aflegt over je leven?

Het eerste wat mij te binnen schiet is dat ik iets zou zeggen als: 'Ja Heer, ik ben zo tekort geschoten, maar ik heb wel echt in U geloofd! Ik weet het, er was halfslachtheid in mijn leven, lauwheid. Er waren ook zondige dingen die ik heb laten voortbestaan in mijn levensstijl. Maar ik heb me steeds weer vast gehouden aan uw offer op Golgota. Mijn geloof in U was gebrekkig en mijn levenspraktijk viel vaak tegen, maar mijn geloof was wel echt en oprecht. En dank U wel Heer Jezus dat uw bloed mij schoonwast en dat ik daarom toch binnen mag gaan in het eeuwige leven.'

Schokkend Ik zal me letterlijk doodschrikken als de Heer Jezus dan tegen me zegt: 'Philip, ga weg van mij, ik heb je nooit gekend.' Die schrik voelde ik al bij het lezen van Matteüs 25:31-46, ter voorbereiding op een preek over gerechtigheid en armoede. Ik had dat gedeelte uitgekozen met de gedachte:

dat stuk waarin Jezus zegt: alles wat je aan de armen doet, dat heb je Mij gedaan, dat is mooi. Mooi? Ik ben me kapot geschrokken.

Want dit gedeelte over omzien naar armen en verdrukten, dat is niet maar

een oproep of een aansporing tot barmhartigheid; dan zou ik nog kunnen zeggen: ja, mooi. Misschien moet ik mijn giftenpatroon nog weer eens wat bijstellen of meer ruimte maken voor vrijwilligerswerk.

In Matteüs 25 lees ik dat niet of ik geloofd heb in Christus het criterium is

op grond waarvan ik toegelaten word, maar of ik de armen geholpen heb, of ik werkelijk omgezien heb naar de verdrukten, de rechtelozen, de kwetsbaren en de kanslozen.

Dat was schrikken! Want bij alle armoede en hulpbehoefendheid die er in de wereld is, leef ik in een luxe huis, zit mijn koelkast vol en heb ik op mijn spaarrekening wel een appeltje voor de dorst. Natuurlijk, ik geef wel aan goede doelen, maar of dat nu echt offeren

is? Eerder van de grote hoop. En hoe vaak kijk ik niet gauw de andere kant op als ik weer een straatkrantverkoper zie staan bij de supermarkt waar ik vervolgens voor tientallen euro's in mijn karretje laad?

Sociale gerechtigheid, ik vind het wel belangrijk natuurlijk, maar het is niet echt mijn ding.

En precies dit is het enige waar de Rechter in het laatste oordeel nou écht in geïnteresseerd is: of je gerechtigheid ook hebt *gedáán*.

Dat lees ik in Matteüs 25. De schapen worden van de bokken gescheiden. Voor de ene groep is er het eeuwige leven, voor de andere groep de eeuwige straf. En het verschil is niet of je geloofd hebt in het evangelie van Christus, maar of je je hebt ingezet voor sociale gerechtigheid. Ronduit schokkend!

Vragen Meteen rijzen er vragen: we worden toch niet op basis van onze goede werken gerechtvaardigd? En hoe zit het dan met mensen die niets met Christus hebben, maar zich wel met hart en ziel inzetten voor de armen en de rechtelozen? En God is toch niet

alleen een God van armen maar ook van rijken? Ik kom in de verleiding om deze vragen aan te grijpen om te ontkomen aan wat Jezus hier zegt: niet wat je hebt gezegd en geloofd is het criterium, maar wat je hebt *gedaan*, en wel voor de minder bedeelden: de armen, de rechtelozen, kwetsbaren, onaanzienlijken. Om de boodschap van Matteüs 25 te begrijpen, is het goed om te kijken in welke context Jezus dit zegt. We zitten hier helemaal aan het eind van de drie jaar dat Jezus door het land trok. Over twee dagen is het Pasen (Matt. 26:1). In hoofdstuk 24 en 25 spreekt Jezus uitgebreid over de periode die voorafgaat aan zijn terugkomst voor het laatste oordeel. Hoofdstuk 24 noemen we ‘de rede over de laatste dingen’. Daarin lezen we de aankondiging van verdrukking en vervolging en de waarschuwing voor valse profeten en schijn-Christussen.

Scheiding In die eindtijd komt het aan op twee dingen: waakzaamheid en toewijding. Waakzaamheid wordt uitgewerkt in de gelijkenis over de wijze en de dwaze meisjes (Matt. 25:1-13): wees klaar voor de komst van Christus, val niet in slaap. Word in je valse rust en zelfmisleiding niet verrast door zijn komst. Dan vind je de deur namelijk gesloten. Toewijding wordt uitgewerkt in de gelijkenis van de talenten (Matt. 25:14-30): zit niet passief af te wachten tot Christus terugkomt maar zet je daadwerkelijk in met wat je is gegeven. Doe je dat niet, ook dan zul je de deur naar het eeuwige leven gesloten vinden. Beide gelijkenissen kennen een schokkende ontknoping: dwars door de groep blijkt opeens een scheiding te lopen. De tien meisjes, de drie knechten: het is niet wat het lijkt. Er komt een abrupt einde aan het misleidende idee dat als

En hoe vaak kijken we de andere kant op als we een straatkrantverkoper zien staan? ///
Foto FaceMePLS, Flickr.com

je maar bij de juiste groep hoort, je dan wel binnen komt in het koninkrijk van God. Je kunt je niet beroepen op een of andere status die je hebt: bruidsgemeenschap, knecht, christen, kerklid. En die verrassende ontknoping is nog steeds het onderwerp van Jezus in het laatste deel van Matteüs 25, waarin het gaat over het *doen* van gerechtigheid. Jezus zal alle volken voor zijn troon roepen, en de grote scheiding loopt daar dwars doorheen. Die scheiding ligt niet, zoals de farizeeën en schriftgeleerden dachten, tussen het joodse volk en de heiden-

volken, maar loopt dwars door zowel het joodse volk als elk ander volk heen. Ook dwars door elke andere groepering heen trouwens: door de christelijke kerk, de Gereformeerde kerk, de vrijgemaakte kerk, door elke groep en ligging binnen die kerk. Als Jezus terugkomt, word je er niet op beoordeeld of je bij het juiste geloof was aangesloten, niet op je godsdienstige ligging en standpunten, zelfs niet op je gebedsleven, je studie van Gods Woord, je inzet voor de kerk. Prachtig en belangrijk allemaal, maar kom er niet mee aan bij Jezus als Hij

*‘Sociale gerechtigheid,
ik vind het wel
belangrijk natuurlijk,
maar het is niet
echt mijn ding’*

terugkomt. Die wil alleen weten: wat heb je gedaan voor de armen en de verdrukten?

Rechts, links Wat zie je gebeuren als je Matteüs 25 leest? Probeer het je eens voor te stellen: al die mensen bij elkaar. Een voor een moeten ze langs de Koning. De een mag vervolgens naar rechts, de ander moet naar links. Eerst snap je het nog. Want je ziet aan de rechterkant mensen staan die je kent als oprechte christenen en aan de linkerkant mensen van wie je weet dat ze niet deugden: die asociale buurman, die kinderverkrachter, die dictator. Maar dan raak je in de war. Want opeens, wat gebeurt er nou? Daar gaat mevrouw Jansen, die jarenlang catechisatie gaf in onze gemeente. Ze wordt naar de linker kant gestuurd. Hè, zij? Daar gaat Philip Troost, ook naar

links. Hè, hij? Die was toch dominee? En daar heb je Harrie. Die zag je nooit ergens. Zo'n randfiguur. Hij was wel lid van de kerk maar daar hield het ook wel mee op. En als je ziet met wat voor lui hij optrok. Maar kijk nou, hij wordt door Jezus rechts neergezet.

En langzaam maar zeker bekruipt je een ongemakkelijk gevoel. Waar je er daarnet nog gerust op was dat je niks te vrezen hebt van deze Rechter omdat Hij ook je Redder is, omdat Hij je bevrijd heeft van het oordeel, begin je daar opeens wat minder zeker van te worden.

Kennelijk is het niet helemaal zoals het lijkt. Kennelijk loopt de grote scheiding niet helemaal volgens de lijnen die jij had gedacht.

Onaanzienlijken Hoe kan dit nou, dat mijn behoud kennelijk toch niet

afhangt van of ik geloof maar of ik goede werken doe voor de armen en kwetsbaren? Word ik nou toch afgerekend op mijn daden?

Het punt is niet of je naast je geloof of vanuit je geloof je óók inzet voor armen en verdrukten. Het punt is dat je wanneer je niet echt hart hebt voor armen en verdrukten, er *kennelijk* iets aan de hand is met je geloof. Je houding en gedrag richting de vergeten groep, de minsten en armsten, die verraden je houding ten opzichte van Jezus Christus. En je verhouding tot Christus is altijd al het enige criterium geweest. Christus identificeert zich hier volkomen met de minsten: met hen die honger en dorst lijden, met de ontheemden en de buitenstaanders, met hen die arm, naakt, ziek, gevangen zijn. Jezus noemt ze zijn broeders en zusters. Zo kun je dit gedeelte namelijk ook en mijns inziens beter vertalen: alles wat je gedaan hebt voor één van de

Als de kwetsbaarheid en noodlijdendheid van de vergetenen me niet echt raakt en in beweging zet, heb ik dan ook maar iets begrepen van het kruis van Christus? /// Foto: puravida,morgueFile.com

In de schilderkunst zijn 'De zeven werken van barmhartigheid' een terugkerend thema. Het bekendste voorbeeld is dit zevenluik van een onbekende schilder, meestal de Meester van Alkmaar genoemd. Het werd in 1504 in opdracht van de gasthuismeesters van het Heilige Geestgasthuis geschilderd. In 1582 hing het schilderij in de Grote of St. Laurenskerk in Alkmaar. Het is in het bezit van het Rijksmuseum Amsterdam. Voor een bespreking van het eerste paneel, zie www.artway.eu.

Zes van de zeven werken van barmhartigheid zijn ontleend aan Matteüs 25. Het gaat, van links naar rechts, om de hongerigen spijzen, de dorstigen laven, de naakten kleden, de doden begraven (niet genoemd in Matt. 25), de vreemdelingen herbergen, de zieken verzorgen en de gevangenen bezoeken. Saillant detail is dat ook in het Suske en Wiske-verhaal *De zeven snaren* de zeven werken van barmhartigheid een rol spelen.

onaanzienlijksten: mijn broeders en zusters, dat heb je Mij gedaan en wat je hen onthoudt, onthoud je Mij. Ze zullen toen Hij deze woorden sprak om Hem heen gezeten hebben en Hij wijst ze aan: *deze* onaanzienlijken: de armen, de zieken, de mensen uit de lagere milieus op wie werd neergegeken, de mensen met weinig kans en perspectief. Mensen voor wie het leven zwaar en moeilijk was, kwamen altijd naar Hem toe. Op deze nieuwe Meester vestigden ze hun hoop. Hij genas hen en preekte liefde. Jezus maakt hier duidelijk dat bij Hem in de buurt sociaal onrecht niet kan bestaan. Geen scheve verhoudingen meer: te weinig bij de één, te veel bij de ander. In dergelijke bewoordingen wordt er gesproken over de eerste christelijke gemeente in Handelingen 2 en 4: niemand onder hen leed enig gebrek.

*'De grote scheiding
loopt straks dwars
door iedere kerk
en door elke
groep en ligging
binnen de kerk'*

Wie overvloed bezat, verkocht het. De opbrengst werd verdeeld onder de behoeftigen. Je kunt niet Christus volgen, bewonderen, geloven en eren, en ondertussen voorbijzien aan de arme drommels om Hem heen.

Hot item Snap je het? Als sociale gerechtigheid niet echt voor me leeft, als mijn hart niet brandt om recht te doen, om te geven en te delen, als recht doen aan armen en verdrukten geen passie van mij is, als de kwetsbaarheid en noodlijdendheid van de vergetenen me niet echt raakt en in beweging zet, geloof ik dan wel echt? Heb ik dan ook maar iets begrepen van het kruis van Christus?

'Heer,' vraag ik, 'waar heb ik U hongerig gezien en dorstig en naakt en uitgestoten?' Jezus wijst op de mensen om Hem heen (deze

onaanzienlijken), maar tegelijk staat zijn lijden en sterven voor de deur. Daar aan het kruis, dáár is Hij arm en ziek en naakt en uitgestoten en dood geworden, totaal rechteloos. Daar heeft Hij zich totaal geïdentificeerd met de slachtoffers van het kwaad en onrecht. Dat deed Hij door zich door daders van onrecht, door ons, te laten bespotten, martelen, doden. En Hij heeft al dat onrecht verdragen en op zich genomen en meegenomen tot op het kruis, tot de laatste snik toe, zonder op te komen voor zijn eigen recht. Kun je ooit nog een arme, een verdrukte en rechteloze zien zonder Jezus te zien? Kun je ooit nog naar Jezus kijken zonder aan de rechtelozen van deze wereld te denken? Die twee kun je niet los maken van elkaar. Nee, je kunt God niet aan de kant van de armen en kwetsbaren zetten *tegenover* de rijken. God is een God voor alle mensen. Maar het valt wel op dat de Bijbel nergens zegt dat God een beschermer is van rijken en aanzienlijken en wel heel vaak herhaalt dat God opkomt voor de armen en

onaanzienlijken. Sociaal recht is echt een hot item in de Bijbel!

Gods recht De vraag is: wat *doe* je? Klem je je hand om de hamer, om daarmee de spijker in Jezus' pols nog een klap te geven, of open je je hand om te delen, te geven en te zorgen? Blijf je aan de kant van het onrecht of kies je voor recht?

Misschien dacht je dat het erom ging dat jij gered zou worden. Maar het draait niet om jou.

Het gaat niet om jouw recht, maar om Góds recht: Gods grote droom is een gemeenschap van mensen die het goed hebben met elkaar en samen met God. Als jij Gods recht omarmt, erkent, je eraan toevertrouwt – anders gezegd: als je Jezus in je armen sluit, in je hart, in je alles, dan word je barmhartig zoals God barmhartig is. Van je verbinding met Jezus word je een sociaal bewogen mens.

En zeker, dan ben ook jij gered, maar dat is niet waarop je gefocust bent.

Dat is de genade die God je geeft. Dat jou recht gedaan wordt, dat is bij Hem helemaal in goede handen, dat jij niet buiten de boot valt en niet rechteloos blijft. Met jouw recht hoef jij je niet meer bezig te houden. Je

bent helemaal vrijgespeeld om druk te zijn met het recht van de ander. Jij kunt vooraan staan als er geholpen moet worden, recht gedaan, steun gegeven, barmhartigheid bewezen. De onaanzienlijken hebben je volle aandacht, niet alleen met woorden maar metterdaad! Met dat ene glas water, met je vrijwilligerswerk voor mensen in nood, met dat ontwikkelingsproject, dat bezoekje in de straat, al die duizenden mogelijkheden die zich elke dag aandienen.

Jouw druppel Intussen kun je moedeloos worden van de statistieken: 20 procent van de mensen gebruikt 86 procent van wat de aarde geeft. En 80 procent van de mensen moet dus de overblijvende 14 procent verdelen. 1 miljard mensen lijdt honger en 1,5 miljard leeft in extreme armoede. Er zijn 100 miljoen straatkinderen; 21.000 kinderen sterven er per dag. Die getallen werken verlamdend. Wat kun jij nou helemaal doen?

Het blijft hoe dan ook een druppel op de gloeiende plaat. Jezus zegt: dat is nu precies waarin Ik geïnteresseerd ben: die ene druppel op de gloeiende plaat. Jij hoeft de wereld niet te redden, de gloeiende plaat is

niet jouw verantwoordelijkheid. De enige vraag die Ik je straks zal stellen is: wat was jouw druppel?

Zolang er nog mensen zijn op de wereld die hun beker water moeten ontberen, zijn er ook christenen die straks de schok van hun leven krijgen als ze aan de linkerkant worden neergezet. Terwijl je toch echt gelovig was, dacht je. Maar kennelijk toch niet, want waar het aan ontbrak was nou net dat ene dat er toe doet: dat je gerechtigheid deed!

Wettisch En nou niet met dit verhaal op de wettische toer gaan. Dat je nu denkt: ik moet me dus meer gaan inzetten voor de armen en kwetsbaren, want anders kom ik straks aan de linkerkant terecht. Want dan blijft het nog steeds om jezelf draaien. De Rechter prikt er zo doorheen.

Gebruik dit artikel liever als bril om eens naar je relatie met Christus te kijken. Jouw daadwerkelijke bewogenheid en hulpverlening, wat zeggen die over de plek die Christus in je leven heeft? Heb je Gods cadeau niet alleen aangepakt, maar ook uitgepakt? Als je Christus echt zo ontvangen hebt, dan zul je nu al ervaren wat de Koning straks zal zeggen tegen de mensen rechts van zijn troon:

Je bent door mijn Vader gezegend. Welkom!

Dagvoorzitter Theodoor Meedendorp:

‘Eerlijk en realistisch praten over de kerk’

Congres ‘Kerk tussen muren en mensen’, 23 maart, Zwolle

Aanmelden op: www.opbouwonline.nl

India bidt!

Leven op het platteland van Midden-India is zwaar. Watergebrek en slechte oogsten zorgen voor ondervoeding en armoede. Gedreven door Jezus' liefde komt onze partnerorganisatie EHA in actie tegen armoede en onrecht. **Bid mee en geef voor meer voedsel en minder ziektes.**

DE VERRE NAASTEN

DEVERRENAASTEN.NL/BIDDAG2013 GIRO 36 36 00

Het Passion
fiftyfiftywerkvakanties

Onvergetelijke werkvakanties het hele jaar door

Diaconale werkvakanties

een midweek de handen uit de mouwen
voor dak- en thuisloze medemensen die even op adem komen in de Achterhoek

Gegarandeerd onvergetelijk, waardevol, verrijkend en verrassend.....

.... boek nu via de site of bel

Stichting Het Passion
Torenallee 6
6999 DD Hummelo

Triodos Bank 78.13.22.618

Diaconale steun

voor dit unieke project is van harte welkom.

We zijn voor een groot gedeelte afhankelijk van giften en collectes.

Gegarandeerd zinvol besteed aan onze diaconale doelstelling.....

.... word nu donateur

Tel. 0314 382 462
info@hetpassion.nl
www.hetpassion.nl

Het gat in ons evangelie

World Vision

elk kind tot bloei

Kinderen in armoede verdienen een leven dat helemaal tot bloei komt. Dat samen waarmaken is een van de mooiste dingen die je kunt doen. Doe mee! Help een kind en zijn omgeving. Geloof in verandering. Je zult zien dat het werkt.

Zet u ook in en steun het werk van World Vision!
Geef. Giro 99.

T 033 464 3444 • info@worldvision.nl • **www.worldvision.nl**

De andere helft van het evangelie

TEKST: HELEEN SYTSMA – VAN LOO, NEERLANDICUS EN EINDREDACTEUR VAN DE REFORMATIE ///

Een bekende oneliner die aan Blaise Pascal wordt toegeschreven is: *There is a God shaped void in every heart* (vrij vertaald: elk hart is leeg zonder God). Evangeliseren is dan mensen van die leegte bewust maken, zodat zij opgevuld kan worden met Gods boodschap van persoonlijk heil. Maar misschien zit dat gat bij nader inzien wel in onszelf, of beter: in de boodschap die we verkondigen.

Richard Stearns had een succesvolle dubbele carrière achter de rug – hij was tot twee keer toe opgeklommen naar de top van een bedrijf – toen hij een telefoontje kreeg van hulpverleningsorganisatie World Vision. Of hij directeur wilde worden. Nou, dat wilde hij niet. Hij werd het toch, maar niet zonder slag of stoot.

In *Het gat in het evangelie* beschrijft hij de weg die hij moest gaan voordat hij zag hoe blind hij was geweest. Met zijn boek wil hij ook onze ogen openen.

Blind Want ziet u in één oogopslag wat er mankeert aan deze korte samenvatting van het evangelie? God schiep de wereld volmaakt. De mens verknoei-de door zijn ongehoorzaamheid de mooie schepping en daarmee de relatie met God. God houdt zoveel van de mensen dat Hij er alles voor over heeft om die relatie te herstellen. Concreet: Hij gaf zijn eigen, eniggeboren Zoon.

Wie zich in geloof aan die Zoon vastklampt, mag tot in eeuwigheid dicht bij God leven, opnieuw in volmaakte harmonie.

Jezus maakt recht wat krom is, niet alleen maar in geestelijk opzicht, maar heel concreet in praktische zin'

Alles draait dus om Jezus in het leven van de gelovige. Maar Jezus begon zijn publieke optreden met een preek uit Jesaja, waarmee Hij zijn missie uiteenzette: 'De Geest van de Heer rust op Mij, want

Hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen' (Luc. 4:18,19).

Het goede nieuws brengen wordt in één adem genoemd met vrijlating, genezing,

herstel, vrijheid en vreugde. Hij maakt recht wat krom is – niet alleen maar in geestelijk opzicht, zoals wij het vaak interpreteren, maar heel concreet en praktisch. Jezus navolgen in die missie is de levenstaak van iedere gelovige. Wij zijn ambassadeurs van zijn rijk van recht en gerechtigheid hier op aarde, handen en voeten van Jezus. Overigens niet de enige middelen die God op aarde ter beschikking staan, zoals het boek hier en daar suggereert. We zijn wel Gods medewerkers maar gelukkig hangt de voortgang van Gods evangelie niet geheel en al van ons af.

'Wat staat de kerk vandaag de dag te doen? Heel kort: uitdelen van wat haar gegeven is aan zegen én genade'

Nalatigheid Hoe wezenlijk onze daadwerkelijke bewogenheid met de zwakke is, is in het artikel van ds. Philip Troost al uitgewerkt (zie: *De schapen en de bokken*, pag. 244-248); het bepaalt in het oordeel onze bestemming. Stearns besteedt er in zijn boek ook heel wat hoofdstukken aan, voor een deel vanuit zijn

eigen levensverhaal, hoe hem de schellen van de ogen vielen toen hij moest overwegen om een carrièreswitch te maken van het bedrijfsleven naar een charitatieve instelling.

Op een beeldende manier betreft hij dit vervolgens ook op de kerken, door tot twee keer toe twee kerken naast elkaar te zetten. Hoofdstuk 15 beschrijft eerst 'de Kerk van Gods zegeningen', een kerk waar een heleboel mooie en belangrijke dingen gebeuren; erg herkenbaar als typisch Amerikaanse *community church*. De andere kerk bevindt zich op een ander continent en heet 'de Kerk van de Lijdende Dienaar'. Daar wordt voor het oog gebrek geleden op allerlei terrein maar op een dieper niveau heersen er vreugde en verbondenheid, die resultaten in bewogenheid met de naaste. Is er iets mis met die eerste kerk? Dat niet zozeer, maar zij is nalatig, is de redenering van Stearns. Ze is zich niet bewust van het leed van de kleine kerk

Dat het armoedeprobleem complex en gigantisch is, hoeft ons er niet van te weerhouden bij te dragen aan de leniging van de nood van een enkeling. Stearns gebruikt daarvoor in zijn boek dit treffende verhaal:

in Afrika omdat ze te zeer in beslag wordt genomen door haar eigen projecten en gemeenteleden.

Pijnlijk herkenbaar voor veel Nederlandse kerken.

In hoofdstuk 22 komen nog eens twee kerken voorbij, twee 'echte kerken', noemt Stearns ze. Beide worden gekenmerkt door een grote bewogenheid en praktische gerichtheid op de mensen in nood.

Sociaal evangelie Die bewogenheid was er eerder ook wel bij de kerk. In de eerste helft van de twintigste eeuw zagen liberalen in de kerk het niet meer als missie van de kerk om 'zieltjes te winnen' maar om de maatschappij te veranderen door medemenselijkheid – een sociaal evangelie op basis van werken. Daar tegenover stonden degenen die het evangeliseren 'pur sang' verdedigden, door verkondiging alleen. Beide partijen hebben maar een half evangelie (pag. 263).

Op een vroege ochtend, na een nacht van zware storm aan de kust, slenterde ik over het strand. Ik schrok vreselijk toen ik zag dat er tienduizenden zeesterren door de wind en de golven op het strand waren aangespoeld. De gedachte dat ze allemaal zouden sterven maakte me verdrietig. Wanhopig, omdat ik niets kon doen, ging ik op het zand zitten met mijn hoofd in mijn handen.

Toen ik een geluid hoorde, keek ik op. Daar, in de verte, zag ik een man die bukte en weer opstond, bukte en weer opstond. Nieuwsgierig stond ik op en

Wat staat de kerken vandaag de dag te doen? Heel kort: uitdelen van wat haar

gegeven is aan zegen én genade. Stearns versmalt dat in zijn boek vaak tot geven in de financiële zin van het woord – misschien ingegeven door zijn positie bij World Vision; wel essentieel maar niet het een en het al. Juist in een tijd waar mensen vereenzamen, kan dichtbij huis tijd en aandacht geven wel eens

net zo hard nodig zijn als geld. En ook wij konden wel eens de neiging hebben te denken dat we het barmhartigheidswerk ver weg aardig afgedekt hebben met onze zendingsquota, terwijl ook dat meer aandacht verdient dan alleen via onze bankrekening.

Geldstromen zijn aan de andere kant wel inzichtgevend voor wat kerken als hun kerntaak zien. Kijk de begroting en het collecterooster van uw eigen gemeente er op na en trek op grond daarvan maar eens de conclusie wat voor

'Wie daadwerkelijk

leeft vanuit de

bevrijding die Hij

bracht, heeft net

als Hij hart voor

de verdrukten'

liep ik naar hem toe. Ik zag dat hij de zeesterren één voor één oppakte en ze in zee teruggooide.

'Wat doet u?' riep ik.

'Ik red de zeesterren,' antwoordde hij.

'Maar u ziet toch wel dat er *tienduizenden* zeesterren zijn?' vroeg ik ongelovig.

'Het maakt niets uit wat u doet.'

Hij reageerde niet maar bukte weer, pakte een zeester op en gooide die terug in het water. Toen glimlachte hij, keek me in de ogen en zei: 'Voor die zeester maakt het wel wat uit.'

Uit: *Het gat in het evangelie*, pag. 216.

uw gemeente blijkbaar het belangrijkste is. Geen kwaad woord over het in stand houden van de eredienst en het onderhouden van uw predikant, voor het collecteren voor de diaconie 'onder andere met het oog op de eigen gemeenteleden' en voor rente en aflossing – maar als het daarbij blijft, nee, als daar de grootste nadruk op ligt, heeft ook uw kerk mogelijk een blinde vlek, een half evangelie.

Compleet *Let my heart be broken by the things that break the heart of God,* zei Robert Pierce, en hij richtte World Vision op. Die slogan kan je op het verkeerde been zetten, alsof God alleen maar mee-lijdt met de lijdenden – ware het niet dat Hij het ultieme lijden al in eigen persoon heeft volbracht. Wie één met Hem is in zijn dood en opstanding, wie daadwerkelijk leeft vanuit de bevrijding die Hij bracht, heeft net als Hij hart voor de verdrukten, de onaanzienlijken, de geringen in hun nood. Die boodschap is *compleet* goed nieuws voor de wereld.

N.a.v. Richard Stearns, *Het gat in ons evangelie. Wat vraagt God van ons in de strijd tegen armoede?* Hoornaar (Gideon), 2011. Inclusief studiehandleiding voor (groeps) bespreking. 392 pagina's, € 19,95.

Tien tips om Gods gerechtigheid te zoeken

TEKST: BRAM BEUTE, ADVISEUR BIJ DVN, PREDIKANT TE NUNSPEET EN REDACTEUR VAN DE REFORMATIE ///

Jezus vraagt zijn discipelen eerst Gods koninkrijk en zijn

gerechtigheid te zoeken (Matt. 6:33). Hiernaast een aantal tips.

Vat ze niet op als tien geboden, maar ga na wat jou kan helpen.

Franciscaner missiepost in Tanzania, vlakbij Pomerini. Deze kerk zet zich in voor kinderen en gezinnen die met aids te maken hebben. /// Bron: 123rf Stock Photo

1. Ga de pijn niet uit de weg. Er is zoveel pijn en verdriet in de wereld dat het een natuurlijke reactie is om je er voor af te sluiten en het leed van de ander maar van je af te schuiven. Maar niet degenen die zich afsluiten voor de roep naar gerechtigheid, zullen verzadigd worden, maar zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid (Matt. 5:6).
2. Onderzoek jezelf. Vraag je af: wat houdt mij tegen om met alles wat ik heb God en mijn naaste te dienen? Waar houd je misschien te veel van of waar ben je bang voor? Doe dat als het kan samen met anderen en leg het neer voor God.
3. Neem de tijd om te bidden. Als je je machteloos en misschien ook schuldig voelt vanwege zoveel pijn en verdriet, neem dan telkens weer de tijd om te bidden voor de mensen die lijden. Leg ook je eigen onmacht en schuldgevoel bij God neer.
4. Houd je ogen open. Mensen die onrecht lijden, vallen vaak niet op. De mensen met wie Jezus zich in Matteüs 25 identificeert, zijn de 'onaanzienlijken'. Vraag je eens af: welke mensen in mijn omgeving zie ik zomaar over het hoofd? Welke mensen in mijn buurt zijn bijna onzichtbaar geworden? Zou je juist hun aandacht kunnen geven?
5. Geef de tienden. Het is een wet uit het Oude Testament die wereldwijd nog steeds door veel christenen gevolgd wordt, juist vaak ook door christenen die zelf in zeer arme omstandigheden leven. Door na te gaan of je de tienden geeft, dwing je jezelf om je uitgaven en giftenpatroon nog eens te bekijken. Zou het ook anders kunnen?
6. Consumeer bewust. Probeer zoveel mogelijk producten te kopen die 'fair', eerlijk, zijn. Dat kan over je voedsel gaan, maar ook over kleding of andere producten. Natuurlijk is dat soms duurder, maar wil je echt dat anderen voor een te laag salaris, als kind, of onder slechte omstandigheden werken, zodat jouw potje pasta goedkoper is? Voor meer informatie: google bijvoorbeeld op 'schone kleren' of 'fair food'.
7. Maak anderen bewust. Vraag in de winkel als je een nieuwe broek koopt of de verkoper weet waar die vandaan komt en of de broek eerlijk is gemaakt (dus goede arbeidsomstandigheden, geen kinderarbeid, goede salarissen). Vraag naar de manager als de verkoper het niet weet. Als er regelmatig klanten naar dit soort dingen vragen, gaan kledingverkopers en –producenten dit ook belangrijker vinden. Je kunt voor dergelijke vragen ook bellen of mailen met de klantenservice van een bedrijf.
8. Steun organisaties die zich inzetten voor meer recht in de wereld. Je kunt denken aan organisaties die armoede bestrijden, maar ook aan organisaties die zich inzetten voor kinderrechten, eerlijke arbeid of vrede.
9. Laat anderen delen in jouw plezier. Als je van plan bent om een dagje uit te gaan, op vakantie te gaan of wat leuks voor jezelf te kopen, ga dan na of je het misschien ook iets goedkoper kan. Geef het bedrag dat je overhoudt weg aan iemand die er dan ook wat leuks voor kan doen of aan een organisatie die er iets goed mee kan doen voor een ander. Of deel je uitstapje of je vrije tijd met kinderen die nooit op vakantie kunnen.
10. Bespreek het in je kerk. Hoe zet jouw gemeente zich in voor recht doen in deze wereld? Kijk eens samen met anderen naar waar jullie als kerk je geld en tijd insteken. Zou het meer zichtbaar kunnen worden dat je samen Gods koninkrijk en zijn gerechtigheid zoekt?

*Vat deze tips niet op als
tien geboden, maar ga
na wat jou kan helpen'*

Lezen, leren en leven

TEKST: HELEEN SYTSMA – VAN LOO, NEERLANDICUS EN EINDREDACTEUR VAN DE REFORMATIE ///

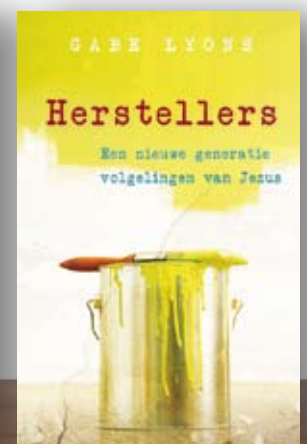
Wie het evangelie heeft leren lezen als Gods daadwerkelijke herstelplan met deze wereld en dat niet alleen in geestelijke zin opvat, zal zich geroepen voelen om zich daar in navolging van Jezus zelf ook voor in te zetten. In christelijke boekhandels en op internet kom je ontzettend veel materiaal tegen dat je verder kan helpen om die visie te ontwikkelen. Hieronder een aantal boekentips en links.

Tim Keller, predikant van Redeemer Presbyterian Church in New York, schreef in 2010 *Generous Justice*, in het Nederlands vertaald als *Ruim baan voor gerechtigheid*. Redeemer heeft een diaconale poot: 'Hope for New York', met als missie: *helping people help people* (zie hfn.org). De organisatie wil daadwerkelijk bijdragen aan een stad waarin mensen en gemeenschappen op het spirituele, persoonlijke, sociale en economische vlak zegen ervaren: Christus' liefde doorgeven door het betonen van naastenliefde. Het boek is in feite een theologische verantwoording waarom spiritueel, persoonlijk, sociaal en economisch welzijn allemaal in één adem genoemd worden. Keller bespreekt systematisch hoe het Oude Testament een blauwdruk geeft van een koninkrijk waar gerechtigheid heerst, hoe Jezus daar in zijn tijd opnieuw aandacht voor vroeg en uitdrukking aan gaf, en hoe wij in onze tijd geroepen worden Hem daarin na te volgen.

Bewogenheid Ds. Ron van der Spoel is als predikant in dienst bij Open Doors en komt tijdens zijn reizen naar de vervolgde kerk veel in aanraking met situaties van schrijnende armoede. Op verzoek van World Vision heeft hij bij het boek *Het gat in ons evangelie* (zie bespreking op pag. 254-257) een boekje met twaalf Bijbelstudies geschreven, geschikt voor persoonlijk gebruik of in groepsverband. Het heet *Wie een kind opneemt in mijn naam* en is te bestellen via de website van World Vision. Het boekje gaat over welvaart, over armoede, over geven en over kinderen. Naast lezen en erover praten heeft het boekje ook duidelijk als doelstelling dat je ermee aan de slag gaat; het helpt om

onze bewogenheid praktisch handen en voeten te geven. De Bijbelstudies zijn zowel geschikt voor persoonlijk gebruik als voor bespreking in groepen.

Reformatie Is er een reformatie gaande in christelijk Amerika? Gabe Lyons denkt in zijn boek *Herstellers* van wel. Herstellers zijn, aldus Lyons, mensen die geloven dat Christus' dood en opstanding niet alleen zijn bedoeld om mensen ergens van te redden, Hij wilde christenen ook ergens voor redden. Lyons ziet hoopvolle tekenen van een opwekking als hij om zich heen kijkt: bevlogen jonge christenen trekken zich het lot van de allerarmsten, de 'onaanzienlijken' aan, gemotiveerd vanuit

hun liefde voor Christus. Eerder werd in deze rubriek al Shane Claibornes *Hoe Jezus de wereld op zijn op zet* genoemd – een radicaal en tegendraads boek dat in praktische zin beschrijft wat Lyons waarneemt¹. Lyons boek is heel erg ingebed in de Amerikaanse situatie, waar het christendom en kerkklidmaatschap nog een veel grotere plaats innemen in de samenleving en in het publieke domein dan in West-Europa. Toch bevat het veel inzichten die ook voor gelovigen en voor kerken vandaag de dag in Nederland verrijkend zijn.

Bemoedigen Het verhaal van één Amerikaanse organisatie vind ik zo illustratief voor wat Gabe Lyons schrijft dat ik het hier niet ongenoemd wil laten. Het wordt in *Herstellers* beschreven, maar ik was het eerder ook al ergens tegengekomen. De organisatie draagt de merkwaardige naam TWLOHA, wat staat voor To Write Love On Her Arms, en beschrijft haar missie op de website twloha.com als volgt: To Write Love on Her Arms is een non-profit beweging die zich erop toelegt om hoop te bieden aan en hulp te zoeken voor mensen die gebukt gaan onder depressie, verslaving, automutilatie en zelfmoordneigingen. TWLOHA is er om te bemoedigen, te informeren, te inspireren en om direct te investeren in behandeling en herstel.

De beweging is ontstaan uit één situatie waarin jonge mensen iemand uit hun omgeving liefdevol hulp boden; aan die casus ontleent de organisatie

ook haar naam. Het is een inspirerend voorbeeld van jonge christenen die met de Bijbel in de ene hand en de krant in de andere juist daar zijn waar de hedendaagse samenleving christenen het hardst nodig heeft, daar waar de trieste gevolgen merkbaar zijn van een door materialisme en welvaart beheerste lege wereld.

Dagboek 1,4 miljard mensen leven in extreme armoede terwijl dat niet nodig is. Op de tweede van de zeven weekposters die hulpverleningsorganisatie Tear verspreid heeft als dagboek voor de veertigdagentijd staat in dat verband een veelzeggende anekdote: *Een jongen in een Indiase sloppenwijk werd uitgelachen door zijn vrienden: 'Jij gelooft in God, maar je bent nog steeds arm. Hij is je vergeten!' 'God is mij niet vergeten,' antwoordde de jongen. 'De mensen aan wie Hij alles gegeven heeft, zijn vergeten het te delen.'* De veertigdagenkalender is te volgen en terug te lezen via internet: tear.nl/kalender. Hij bevat korte aansprekende teksten die allemaal licht werpen op onze houding tegenover de naaste, en veel tips om zelf in je omgeving goed en recht te doen.

Film Behalve Tear spannen natuurlijk ook veel andere organisaties zich in voor de allerarmsten. LEEF58 is een initiatief om christenen, kerken en organisaties te helpen samen armoede en onrecht te bestrijden. Het getal '58' verwijst naar Jesaja 58:6, waar staat: 'Is dit niet het vasten dat Ik verkies:

misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden, en ieder juk breken?' – een veelzeggende tekst in de vastentijd. De organisatie LEEF58 is onderdeel van de internationale live58-beweging (live58.org) waar in Nederland ook Compassion, International Justice Mission en Micha Nederland deel van uitmaken. LEEF58 heeft een film uitgebracht die je gratis kunt aanvragen op voorwaarde dat je hem voor een groep gaat vertonen. De film vertelt hoe de wereldwijde kerk hoop brengt op de meest uitzichtloze plekken.

N.a.v.

Tim Keller, *Ruim baan voor gerechtigheid*. Franeker (Van Wijnen), 2011. 237 pagina's, € 19,95.

Ron van der Spoel, *Wie een kind opneemt in mijn naam*. Te bestellen via de webwinkel van World Vision (worldvision.nl) of telefonisch 033-4643444.

Gabe Lyons, *Herstellers*, Hoornaar (Gideonboeken), 2012. 240 pagina's, € 16,95.

Genoemde organisaties en hun websites:

Voor de veertigdagenkalender van Tear:

ga naar www.tear.nl/kalender

Voor het verhaal van To Write Love On Her Arms: ga naar www.twloha.com

Voor de film LEEF58 ga naar www.LEEF58.nl

1 Zie De Reformatie jaargang 86 nr. 3, 5 november 2010, pag. 40-41.

Ons dagelijkse brood

TEKST: MAARTEN J. VERKERK, BIJZONDER HOOGLERAAR CHRISTELIJKE WIJSBEGEERTE AAN DE TECHNISCHE UNIVERSITEIT EINDHOVEN EN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT ///

Enkele jaren geleden, in 2006 om precies te zijn, kwam de documentaire *Our daily bread* uit. Deze documentaire geeft de kijker een blik in de Europese voedselindustrie. De regisseur neemt ons mee naar de grote kassen waar fruit geteeld wordt, de kuikenindustrie waar eieren uitgebroed worden, de slachthuizen waar varkens en koeien geslacht worden en de velden waar koren en zonnebloemen geoogst worden. In de hele documentaire wordt geen woord gesproken: we horen alleen het monotone gedreun van de machines. We zien ook nauwelijks mensen. De titel van de documentaire is veelzeggend: ons dagelijks brood. De regisseur laat op indrukwekkende wijze zien dat de moderne mens voor zijn dagelijkse brood niet meer afhankelijk is van God. De moderne mens is alleen maar afhankelijk van de techniek. De biddag voor gewas en arbeid kan vervangen worden door een biddag voor wetenschap en techniek. En de voorganger

kan een noeste wetenschapper of technoloog zijn aan wie we al dat moois te danken hebben.

De documentaire maakt het de kijker niet gemakkelijk. Als je de slachthuizen ziet waar varkens en koeien geslacht worden, dan wil je geen vlees meer eten. En als je al die velden ziet vol bestrijdingsmiddelen, dan wil je al die groenten niet meer eten. De documentaire roept een gevoel van vervreemding op. Is dat nu het voedsel dat ik eet? Wordt dat zo geteeld? Wordt dat zo klaar gemaakt? De regisseur laat zien dat de wereld van ons eten en drinken een industrie is geworden. Een industrie waar het respect voor gewas en dier soms ver te zoeken is. Een industrie die uitstraalt dat we alleen van haar afhankelijk zijn en dat we haar moeten vereren en aanbidden.

Er is nog een zorg rond ons voedsel. Een andere documentaire uit hetzelfde jaar, *Black Gold*, laat ons zien dat de voedselindustrie ook een internatio-

nale markt is geworden die draait om macht en geld. Met de World Trade Organization als grote belangenbehartiger van de rijke landen. Het gevolg is dat de arme landen te weinig geld voor hun producten krijgen en de armoede groot blijft.

Biddag voor gewas en arbeid is harder nodig dan ooit. Om te belijden dat we van God afhankelijk zijn. Om te belijden dat we met respect met gewas en dier moeten omgaan. Om te bidden voor vernieuwing in de voedselindustrie en de wereldhandel. Om te bidden voor een barmhartige wereld.

Maarten Verkerk is een nieuwe medewerker aan dit blad. Hij zal een keer of vijf per jaar op deze plek een column schrijven.

WWW.DEREFORMATIE.NL

Dit nummer van De Reformatie gaat over goed en recht doen in navolging van Jezus: zijn boodschap van verlossing en bevrijding is goed nieuws voor de wereld, ook in concrete zin. Van dit nummer zijn, bijvoorbeeld voor groepsbespreking op kringen, tegen

kostprijs extra exemplaren te bestellen via administratie@dereformatie.nl.

Wilt u naar aanleiding van dit nummer reageren, dan kan dat via Twitter, mail of post. We horen graag wat u van de volgende stelling vindt:

Geloof alleen is niet genoeg in het oordeel

Reinier Sonneveld:
'Waarom ik weer naar de kerk ga.'

**Congres 'Kerk tussen muren en mensen',
23 maart, Zwolle**

Aanmelden op:
www.opbouwonline.nl

GERT HUTTEN:

“In de ogen van deze kwetsbare kinderen in Haïti heb ik Jezus opnieuw ontmoet.”

“Toen ik op uitnodiging van Compassion afgelopen januari in Haïti was, werd ik geraakt door de woorden van Jezus in Matteus 18:5 “Wie in Mijn naam één zo’n kind bij zich opneemt, neemt mij op.” Ik ontdek- te daar Gods grote liefde voor deze kinderen, en Zijn diepe verlangen om hen uit armoede en onrecht te bevrijden. Want in de ogen van deze kwetsbare kin- deren in Haïti heb ik Jezus opnieuw ontmoet.

Compassion werkt via lokale kerken in ontwikkelingslanden. Deze kerken helpen kinderen die in extreme armoede leven en zorgen er via onder andere onderwijs en medische hulp voor dat deze kinderen weer een toekomst krijgen. Veel kin- deren, en ook ouders, leren op deze manier de liefde van Jezus kennen en komen tot geloof. Een schitterende ervaring om zo Gods kerk in actie te zien.

Het was indrukwekkend om te ervaren hoe blij de kinderen en hun ouders met hun sponsors zijn, en met de brieven die ze van hen krijgen. In veel kerken en ook in onze Koepelkerk sponsoren mensen een kind via Compassion.

Het is mijn grote verlangen dat kerken steeds meer strijden voor recht en gerechtigheid dichtbij en ver weg. Ik ben onder de indruk geraakt van het werk van Compassion. Een van de kerkleiders in Haïti zei zelfs dat Compassion het mooiste geschenk was van God aan Haïti.

Doe mee en zet een concrete stap. Deel uit van uw rijkdom. Sponsor met uw kerk, met jeugdgroep of gezin een kind of zelfs een paar kinderen. Op deze manier kunt u persoonlijk betrokken zijn en verschil maken in het leven van een kind dat in armoede leeft.”

Gert Hutten, voorganger Koepelkerk Arnhem

bevrijdt kinderen van armoede
Compassion
in Jezus' naam

Is dit ook uw verlangen voor uw gemeente?

Mijn advies/tip: Neem eens contact op met Compassion. Zij helpen u graag om dit op een goede manier praktisch en concreet te maken in uw kerk.”

kerk@compassion.nl www.compassion.nl/kerken

Ontvangen om te geven

TEKST: HELEEN SYTSMA – VAN LOO, NEERLANDICUS EN EINDREDACTEUR VAN DE REFORMATIE /// FOTO'S: PASCAL VAN TOL

Op 18 en 19 januari jl. werd in Congresshotel De Werelt in Lunteren de jaarlijkse jeugdleidersconferentie gehouden. Een recordaantal bezoekers, ruim 500 mensen die werken met de jongeren van de kerk, stonden een dag stil om te luisteren, te aanbidden en bemoedigd te worden. In dit dagboek een kort verslag van de drie lezingen.

Een thematische rode draad die door de hele conferentie heenliep was barmhartigheid. Jongeren leren om alles van God te verwachten is tegelijk hun leren om Gods handen en voeten te zijn in deze wereld. Gert Hutten, predikant te Arnhem, was net twee dagen terug uit Haïti, waar hij met eigen ogen het werk van hulpverleningsorganisatie Compassion gezien had. Hij vertelde over zijn ervaringen en zijn verwarring. Neem Haïti: een straatarm land dat geestelijk heel rijk is; veertig procent van de mensen is christen. En zet dat af tegen Nederland: een steenrijk land dat in spirituele armoede leeft. Grote vraag in deze tijd, misschien wel de grootste vraag voor

jongerenwerkers, is deze: hoe gaan wij en onze jongeren om met rijkdom en materialisme? God geeft om te geven. Dat geldt voor zijn genade, maar niet minder voor de materiële zegen. Wat doen wij daarmee, en welke houding leren de jongeren als ze naar ons kijken? Met het prachtige lied *God of the moon and stars*¹, gezongen door Kees Kraayenoord, sloot Hutten zijn verhaal af. Kraayenoord was meteen ook de tweede spreker van de vrijdagavond. Met een indringende Bijbelstudie over Johannes 4, waarin staat wat er gebeurde toen Jezus de

David en Goliat Corjan Matsinger, jeugdwerker bij Youth for Christ, vertelde op zaterdagochtend hoe hij enerzijds wel bezorgd is over de toekomst van de kerk, afgaande op wat hij ziet, leest en hoort en op statistieken, maar anderzijds enorm bemoedigd wordt door de vechtlust van de nieuwe generatie. Hij waarschuwde ervoor om de jeugd te pamperen, zoals hij het noemde: hen proberen te interesseren voor het geloof door voortdurend maar van alles en nog wat aan leuks voor hen

'Misschien wel de grootste vraag van dit moment: hoe gaan wij en onze jongeren om met rijkdom en materialisme?'

te organiseren, terwijl ze mans genoeg zijn om op hun niveau ingeschakeld te worden in de gemeente.

Een valkuil is dat we hun de wapens in handen geven waarvan wij denken dat ze werken, zoals Saul David in zijn harnas hees om Goliath te lijf te gaan. Dat soort wapens zijn bijvoorbeeld de antwoorden die we hun aanreiken op vragen die ze helemaal niet hebben. Jongeren hebben zelf een enorm potentieel. Het is belangrijk dat we dat

Samaritaanse vrouw ontmoette bij de put, liet hij zien hoe Jezus' hart uitgaat naar wie eenzaam aan de kant staat, en hoe zij die gered wordt, zijn liefde meteen doorgeeft aan haar omgeving.

Bezoekers van de jeugdleidersconferentie 2013 ///

Op de zaterdagochtend hadden de deelnemers aan de conferentie het voorrecht om te mogen luisteren naar het getuigenis van Magdlene Das, een jonge vrouw uit India. Haar verhaal stond op 2 febr. jl. in het Nederlands Dagblad. Opgegroeid in extreme armoede voelde ze zich als oudste kind enorm verantwoordelijk voor de gang van zaken bij haar thuis. Haar moeder was christen, haar vader niet; hij hield vooral van de drank. Liefde leerde Maggie pas kennen toen ze deel mocht nemen aan het lokale sponsorprogramma van Compassion. Door de brieven die ze van haar sponsors ontving, groeide langzaam haar zelfvertrouwen. Inmiddels heeft ze zich laten scholen tot onderwijzeres en wil ze niets liever dan anderen laten delen in wat ze zelf ontvangen heeft.

inzien en dat we hun de gelegenheid geven met hun eigen inbreng een steentje bij te dragen, zoals David met zijn ene steentje Goliath versloeg. Wat jongeren wel nodig hebben zijn mensen die de geesten onderscheiden ('mystagogen'), mensen die zoals in Genesis gebeurt verhalen doorgeven over Gods zegen en die jongeren willen begeleiden op de weg naar de volwassenheid. En wat

de toekomst van de kerk in Nederland betreft: zet al je kaarten op de heilige Geest, die op onverwachte en bijzondere manieren kan werken.

Natte voeten Gert Hutten sloot de conferentie af met een oproep: durf natte voeten te halen! Het wonder van de doortocht door de Jordaan vindt pas plaats als de priesters met de ark in

geloof en vertrouwen het water in gestapt zijn. Zo werkt God: Hij laat het volk Israël het land veroveren dat Hij hun geeft. Die geschiedenis bevat op alle terreinen van het geloofsleven en dus ook voor het jongerenwerk de boodschap: ga in vertrouwen op God aan het werk, Hij heeft het beloofd.

1 <http://www.youtube.com/watch?v=zerIT8FA7kc>

ADVERTENTIE

We hebben u nodig om ons werk te kunnen blijven uitvoeren en de meest kwetsbare mensen te steunen.

U kunt o.a. helpen door:

- u aan te melden als collectant voor de collecteweek van 25 - 31 maart 2013, www.zoa.nl/collectant;
- mee te lopen met Walk4Water op 23 maart 2013, www.walk4water.nl
- het kerkenpakket te bestellen (mail naar info@zoa.nl), vol ideeën over recht doen met uw kerkelijke gemeente.

ZOA biedt hulp aan mensen die getroffen zijn door een natuurramp of gewapend conflict. We bestrijden onrecht met onze programma's, we bevorderen de bewustwording over onrecht en roepen onze achterban op om recht te doen.

WWW.ZOA.NL **GIRO 550**

ZOA
HULP | HOOP | HERSTEL
40 jaar

Geneeskracht

'DE BLADEREN VAN DE BOOM BRACHTEN DE VOLKEN GENEZING'

Openbaring 22:2

Afrika wordt geteisterd door hongersnood, ziekte en oorlog. Aids doodt miljoenen en laat talloze kinderen verweesd achter. Het Midden-Oosten wordt verscheurd door burgeroorlogen en haat tegen Israël. Of de volken genezing nodig hebben!

De Bijbel is niet af voordat het laatste vergezicht onthuld is. De gidsengel laat Johannes nog één speciaal facet van de nieuwe hemel en aarde zien: de rivier vol levend water die aan de troon ontspringt. Net als ooit in het paradijs: in Eden ontsprong een rivier die de aarde bevoeide (Gen. 2:10). Ook de levensboom keert weer. Dit gezonde geboomte omzoomt de rivier die uit Jeruzalem, de Godsstad hier beneden, stroomt. Tussentijds had de Geest dit beeld gebruikt om Israël in ballingschap te bemoedigen. Bij terugkeer zou het beloofde land bevoeid worden door een waterstroom uit het heiligdom. Ook toen zag de profeet veel bomen langs oevers. Ook toen klonk de belofte: 'Elke maand zullen zij vrucht dragen... De vruchten zullen eetbaar zijn en de bladeren geneeskrachtig' (Ezech. 47:12). Geen vruchteloze seizoenen meer! Zelfs de bladeren werken eraan mee het volk gezond te maken. Van de bladerkroon van de levensboom zegt de Openbaring nu: 'Haar bladeren zijn tot genezing van de volken.' Niet alleen voor het verstrooide Israël, maar voor alle berooide volken.

Hoe ziet de bevolking van het nieuwe Jeruzalem er eigenlijk uit? Openbaring 21 liet zien: de twaalf stammen van Israël komen er thuis. De twaalf poorten wijzen de stammen de weg, terugkerend van hun zwerftocht over de aarde. Maar tot onze blijdschap blijken ook de vreemde volken naar het nieuwe Jeruzalem te trekken! 'De volken zullen in het licht van het lam leven' (21:24). En 'de volken zullen in haar hun lof en eer komen betuigen' aan God en het lam (21:26). En als de volken voor de derde keer genoemd worden klinkt het: 'De bladeren van de levensboom brachten de volken genezing!' De volken die in de profetie van Ezechiël vooral vijandig waren, haasten zich naar de plaats waar genezing te vinden is.

Maar er is toch nu al bestrijding van ziekte, overal waar het evangelie van vergeving gebracht wordt? Met de zending komt het ziekenhuis mee. De psalmen vergelijken mensen van God met een boom, aan water gepland, waarvan het loof niet verwelkt (Ps. 1:3). 'Zijn bladeren blijven altijd groen' (Jer. 17:8). In die mooie beelden is wel sprake van gezondheid, niet van geneeskraft. Die heeft de Messias van Israël, het lam dat de zonden van de wereld wegdraagt. Bij Hem zullen de volken genezing zoeken en vinden. *'The healing of the nations'* wordt daar werkelijkheid, nadat er hier om gesmeekt en voor gezwegen is.

Geneeskraft heeft de Messias van Israël, het lam dat de zonden van de wereld wegdraagt

Hoe mooi het was en hoe arm

TEKST: JAN T. OLDENHUIS, EMERITUSPREDIKANT TE GRONINGEN-HELPMAN ///

Het was allemaal zo mooi. Het gebouw alleen al: de geweldige ruimten tussen de pilaren, het licht dat door de ramen speelde, de weldadige rust die op de plavuizen troonde, het prachtig meubilair keurig gerangschikt naar het centrum waar de kaars brandde.

De binnenkomende mensen begroetten elkaar zoals je dat doet als je bekenden tegenkomt of als je een gast verwelkomt. Er klonk geen orgelspel zodat de simpele begroeting en de normale gesprekken van mensen die elkaar tegenkomen in een kerk niet gehinderd werden door het gevoel toch tegelijk ook te moeten luisteren naar wat een vakman daar ergens van hoog achter in de kerk vanaf zijn speeltafel de ruimte in stuurt. De kerkenraad kwam binnen. Er werden enkele mededelingen gedaan. Toen werden er twee kaarsen ontstoken. Niet met een lucifer, of een gasaansteker, of door een kind op een kruik, alsof het iets leuks is waarvoor je kinderen kunt gebruiken. Nee, met een kleine kaars die aangestoken werd aan de kaars die al te branden stond. En daarna volgde een moment van stilte. Pas toen viel het orgel in met een improvisatie op de melodie van de eerste psalm. De organist deed schitterende dingen met de melodie. Er was aandacht. Dat gebeurt bij ons nooit. Er was stilte. Het was geen muzikaal behang. Het was ook niet ver-

laagd tot achtergrondmuziek van zoiets dat orgel heet en dat gebruikt wordt om er doorheen te kunnen kletsen. Het was onderdeel van de liturgie. Het was weldadig. Toen zongen we het intochtslied en begon de kerkdienst.

Kyrie Het kyrie-gebed werd uitgesproken. Het was precies wat het kyrie-gebed van ouds bedoelt te zijn: aanroeping van de Heer om ontferming voor de nood van de wereld in het besef van eigen

schuld. En de gemeente viel telkens in met een gezongen acclamatie: Heer, ontferm U, Christus ontferm U, Heer ontferm U. 'Het is de uiting van bewogenheid om het lot dat de wereld treft.'¹ Zonder bijzondere overgang ging deze roep over in een gezongen Gloria, waarin de lof op God bezongen werd die in heel dit wisselvallige leven de enige Rots is en de

weg van het heil gewezen heeft. 'Het zijn gestileerde vormen waarin mensen zich kunnen uiten. Het vraagt zorgvuldige voorbereiding en oefening van voorgangers en deelnemers, wil dit ook werkelijk het geval zijn. Liturgische vormen zijn ontoegankelijk als mensen niet besef-

fen welke beleving erin tot uiting wordt gebracht en op welke ervaring deze teruggaat.'² De gemeentezang werd vaak kundig begeleid. Later in de dienst, na de preek, werd er nog plaats ingeruimd voor meditatief orgelspel, waarbij de organist erin slaagde gevoelens klank te geven die opgeroepen waren door wat was verkondigd. Ik zat er bij en liet alles over me heen gaan. Er beving mij een gevoel van jaloezie. Het was allemaal zo mooi, zo doordacht, zo weldadig.

De preek Toen kwam de preek. Lucas 5: Jezus die vanaf een bootje de schare op de oever toespreekt en even later de discipelen vraagt naar dieper water af te steken om de netten uit te werpen. De vangst is zo groot dat er een tweede boot aan te pas moet komen. De reactie van Petrus die beseft tegenover de Zoon van God te staan. En dan zegt Jezus dat Hij hen tot vissers van mensen zal maken. Het is Jezus die zijn grootheid toont en in het klare licht van de dag voor al die mensen met dat wonder van de visvangst zijn doel open legt om mensen te 'vangen'. Het ging in de preek over de oever waarop wij allen staan en de opdracht om naar dieper water af te steken en over de letter *tsade* die de beginletter zou zijn

*'Ik kon de vraag niet
wegdrukken waarom*

de liturgische

vormgeving bij

ons zo karig

wordt bedacht'

van een kernwoord uit de tekst en die op een vishaakje lijkt en tegelijk de eerste letter is van het Hebreeuwse woord voor 'rechtvaardigen'. Ik weet het echt niet allemaal meer. Een spel met woorden dat iedereen met rust liet en waarbij niemand tegenover Jezus gezet werd die mensen wil vangen. Er beving mij een gevoel van treurnis om de armoede van de boodschap: zoveel vage woorden in een mooie vorm, die niemand raakten, zoals de scharen toen geraakt werden, en niemand op de knieën bracht zoals Petrus op de knieën gebracht werd.

Vragen Ik heb er later nog lang over zitten nadenken. Laten we blij zijn met onze traditie van doorwrochte preken, laten we er ook voor zorgen dat daar het accent blijft liggen van onze kerkdiensten, laten we hoge eisen stellen aan de opleiding in Kampen en eisen blijven stellen aan de voorgangers in de kerkdiensten. Maar ik kon de vraag niet wegdrukken, waarom de liturgische vormgeving bij ons zo karig wordt bedacht. Vraagt de goede boodschap niet om goede vormen, goede omgeving, hoge stijl, doorvoelde eerbied, weldadige

vroomheid? Ik weet best dat de rijkdom van een kerkdienst in de eerste plaats bepaald wordt door de boodschap die verkondigd wordt. Ik heb als jongen gezeten tussen de stropakken in de schuur van boer Dallinga op Tjuchem/Meedhuizen waar elke zondagmorgen een kerkdienst vanuit Delfzijl werd belegd. Er brandde geen kaars. Er werd zonder begeleiding gezongen. Soms hadden we de verkeerde melodie te pakken en bleven er aan het

*'Niemand moet
eenvoud als de
kenmerk van
het ware gaan
verheerlijken'*

einde van een regel een paar woorden over of aan het einde van een couplet een paar regels. Maar daar werd in alle eenvoud Gods naam aangeroepen. Niemand moet daar met hooghartige minachting op terug kijken of er meewarig over doen. Maar tegelijk moet ook niemand die eenvoud als het kenmerk van het ware gaan verheerlijken.

We wisten nog niet zo heel veel van liturgie. Maar nu wel. Zullen we bijvoorbeeld eens ophouden met de koningin der instrumenten te gebruiken voor het muzikaal behang voorafgaande aan de eredienst? Gewoon niet meer doen. Zullen we dan meteen het orgelspel of

Laten we eens ophouden met de koningin der instrumenten te gebruiken voor het muzikaal behang voorafgaande aan de eredienst. ///

andere muziek, hoe simpel ook, een eigen zelfstandige plaats geven in de liturgie waarbij geleerd wordt dat muziek er is om naar te luisteren en niet om er doorheen te kwekken?

Liturgisch besef Wat doen we eigenlijk aan de ontwikkeling van liturgisch besef? Hebben we wel gevoel voor de adem der eeuwen? Hebben we niet vele tradities overboord gegooit zonder de waarde ervan te beseffen? Moet het citaat dat ik boven gaf ons niet wat zeggen? Is het overbodig om er nog eens op te hameren het materiaal van het Steunpunt Liturgie te gebruiken? Wordt er echt wel gebruik gemaakt van het Groot Kerkgebed? Wordt aan de aspirant voorgangers wel eens gezegd dat het kanselgebed er niet is om hele verhalen tegen God af te steken over dingen die Hij allang weet?

Op 25 mei a.s. wordt het nieuwe Liedboek gepresenteerd. Bij wie leeft dat? En wat gaan we nu doen met ons eigen kerkboek, waarvan we gemiddeld nog niet de helft gebruiken? Wordt het niet tijd om met hulp van het Steunpunt Liturgie en de Vereniging van Gereformeerde Kerkmusici een landelijke campagne op te zetten om de inhoud daarvan echt te leren gebruiken voor honderd procent?

Er zijn nog veel meer vragen. Er is nog zoveel te doen om de rijkdom van de boodschap de liturgie te geven die daarbij hoort.

- 1 Jelle van Nijen, *Kyrie eleison en Gloria in Excelsis*, in: Paul Oskamp (red), *De weg van de liturgie*. Zoetermeer, 1998, pag 184.
- 2 Idem, pag 184

Thumbs up for Christ!

Eén ding moet in de kerk

TEKST: MATTHIJS HAAK, PREDIKANT TE ROTTERDAM-DELFSHAVEN ///

Allerlei individuele meningsuitingen en onderzoeken domineren de agenda van de kerk. Daarmee kan het leven uit genade onder druk komen te staan: er moet van alles. Aan de andere kant is meningsvorming van onderaf een gegeven: zo werkt het nou eenmaal in onze tijd, en aan haar eigen tijd kan en wil de kerk zich toch niet onttrekken? De vraag is welke bedreigingen en uitdagingen er in dat gegeven zitten.

In De Reformatie van 14 december 2012 roept prof. Ad de Bruijne roeptoeterende christenen op tot bekering. Hij schreef: wij roeptoeteren te veel in de kerk. Links en rechts maken wij wijd en zijd bekend wat wij zoal vinden (...) Hoe de kerk zou moeten zijn. Niet veel later werd dit onderwerp van een breder kader voorzien door het Nederlands Dagblad, op 18 december jl. De oproep van De Bruijne werd in verband gebracht met opmerkingen van NGK predikant Willem Smouter en de scriba van de PKN, dr. Arjan Plaisier. Ds. Smouter schreef dat hij gek wordt van allerlei onderzoeken die de kerk tot van alles en nog wat verplichten. Plaisier gaf tal van voorbeelden van 'verplichte nummers' voor de kerk. Plaisier is het scherpst omdat hij signaleert dat christenen zo onder de wet leven. Er moet van alles en nog wat in de thuishaven van genade. De

apostel Paulus zou zich in zijn graf om draaien als hij van zulk soort gedoe in de kerken zou horen (cf. Gal. 3:1-5).

Ooit en nu In alle genoemde voorbeelden gaat het over de manier waarop meningsvorming in de kerk plaatsvindt. Hoe dat vandaag gaat, verschilt nogal van vroeger. De Bruijne wijst op de goede regel die er ooit was: je laat je pas ergens over uit nadat je bent nagegaan wat anderen daarvan zeggen. Het verschil met nu is dat 'Jan en alleman' hun meest individuele mening zomaar in de groep gooien. Bij ds. Smouter gaat het over de kerkelijke agenda. Die wordt niet bepaald door de

kerk zelf maar door onderzoeken van buitenaf. Vroeger kon de kerk blijkbaar haar eigen agenda bepalen, nu niet meer. De context van de uitspraak van dr. Plaisier ontbreekt maar het zou me niet verbazen als die ongeveer gelijk is

aan die waarnaar De Bruijne verwijst.

Individuele opinievorming Ik denk dat de oproep van deze drie kerkleiders op veel instemming kan rekenen en tegelijk op veel schouderophalen – als zij al gehoord worden door al diegenen die ze willen bereiken. Een kerk die gedreven wordt door roeptoeters en wetten van buitenaf kan zichzelf immers beter opheffen.

Anderzijds: hoe kun je christenen verwijten dat zij te veel zijn beïnvloed door de tijdgeest? We leven vandaag bij ieders meest individuele mening van dit moment en bij opinievorming van onderaf. Een dag niet getwitterd is een dag niet geleefd. Dat gaat van Johannes de Bultrug, via de stropdas van de minister-president tot aan de zin en onzin van wraakpsalmen. En ik weet het vooral beter dan jij (of was het nou andersom)? En zo niet: dan zal ik je met mijn gelikte presentatie, hoeveelheid 'vrienden', adequate woordkeuze, meegestuurd videofragment, gehouden onderzoek, knappe verschijning of

We leven vandaag;

bij ieders meest

individuele mening

van dit moment

en opinievorming

van onderaf

harde resultaten om de oren slaan en mijn gelijk halen.
Zo gaat het vandaag de dag. Ik vraag me wel eens af: zou God er daarom voor hebben gekozen om zijn Zoon niet in onze tijd maar aan het begin van de jaartelling naar de wereld te sturen (Gal. 4:4a)?

Uitdaging Uiteraard is dit alles bekend bij diegenen die een schot voor de boeg geven; zij maken voor honderd procent deel uit van deze roepoetercultuur. Wat heeft dat de kerk te zeggen en hoe gaat zij daarmee om? Ik geef twee voorzetten voor een vervolg op dit gesprek. Allereerst: factoren van buitenaf zoals onderzoeken of roepoeters spelen mee bij waar het in de kerk over gaat. Dat is onvermijdelijk, zo gaat dat nou eenmaal in onze tijd. Wat kennelijk stoort, is iets waar we niet omheen kunnen. Volop erkennen dat de kerk in haar eigen cultuur leeft, maakt ruimte vrij om de ene tijd niet boven de andere te plaatsen.

Je kunt je bijvoorbeeld afvragen of de mening van de enkeling die eerder het podium had beter of gefundeerder was dan de mening van iedereen die vandaag de sociale media tot zijn beschikking heeft. De verhalen van mensen die blindvoeren op de mening van een dominante figuur x of y in de kerk zijn niet altijd bemoedigend. Soms moet je achteraf als kerken tot je eigen schade erkennen dat bepaalde meningen van een enkeling of een bepaalde manier van communiceren de kerk geen goed heeft gedaan. En in vergelijking met de bagger die de wereld op de sociale media produceert, waartegen ook politici als dhr. Spekman en minister-president Rutte zich keren, doet de kerk het nog niet eens zo slecht. Trouwens, er zijn ook signalen dat de 'homo digitalis mo-

'Ut engelke' in Den Bosch: 'wellicht tot bels en wees gegroet!' ///

bilis' al behoorlijk op z'n retour begint te raken (NRC, 24-12-2012).

'Ut engelke' In de tweede plaats is het opvallend hoe goed de rooms-katholieke kerk het doet, die omgang met de sociale media. Denk bijvoorbeeld aan 'Ut engelke' uit Den Bosch; een eigentijdse engel met een eigen twitteraccount en mobiele telefoon blijkt veel mensen te bereiken. Of denk aan het *Handboek kerk en sociale media* (2012) onder redactie van twee christenen van rooms-katholieke signatuur. Wreekt zich hier misschien dat de kerken van de reformatie zoveel kind van hun tijd waren en zijn? Haar kracht betekent ook haar vatbaarheid voor de nadelen van de tijd waarin ze leeft. De vraag is dan hoe we goed kunnen omgaan met

voor- en nadelen van een specifieke cultuur.

Toen ik een tijd geleden tijdens een preek vertelde dat ik bij een symposium was geweest, kwam iemand na afloop

naar me toe. Hij vroeg me waarom ik niet had gezegd om welk kerkelijk symposium dat ging. Dat zette me aan het denken. Ik had hier een gericht signaal van verbondenheid kunnen afgeven door met naam en toenaam het symposium te noemen waar ik heen was geweest!

Onze tijd van hoogstindividuele meningsuitingen is bij uitstek een tijd zijn waarin we als christenen

aan anderen kunnen laten horen, zien en lezen wat redding betekent. Het gaat de Heer om meer dan mijn persoon en geloof. Ik ben niet alleen van Christus (Rom. 14, HC zondag 1); ik ben net zo

*'De verhalen
van mensen die
blindvoeren op de
mening van een
dominante figuur
in de kerk zijn niet
altijd bemoedigend'*

Alle eer aan God in Christus.

In Facebooktaal: thumbs up for Christ! ///

goed van de kerk van alle tijden (Ef. 4; HC zondag 21). Deze tijd is een test voor de echtheid van de kerk. Bij publieke, tenenkrommende uitspraken van christenen over het huisgezin van God (Ef. 3:19) past inderdaad een oproep tot bekering. Maar laten we ook verder kijken. Een korte toewijdingstekst op Twitter bijvoorbeeld of via een ander kanaal is een prachtig statement. Ds. Gert Hutten maakte indertijd een onvergetelijke slogan over internetgebruik. Met een knipooog naar Jozua 24:15 zei hij: ik en mijn muis, wij zullen de Heer dienen. Geweldig! Tot op vandaag ligt deze tekst

bij christenen, ergens bij hun computer of iPad.

Het is tijd voor een pakken-de slogan over publieke meningsuiting en het gebruik van allerlei sociale media! Misschien dat de Reformatie of een ander medium hiervoor een prijsvraag kan uitschrijven.

Scherp Juist omdat het ik-gerichte zo haaks staat op de zelfontledigende liefdesdaad van de Heer (Fil. 2:6) is het zaak scherp te zijn. Dit onderwerp

verdient goede aandacht in de kerk.

*'Ik ben niet alleen
van Christus; ik ben
net zo goed van de
kerk van alle tijden'*

Laten alle mitsen en maren niet ten koste staan van het besef dat de kerk vandaag leeft en communiceert. Als aan de andere kant blijkt dat er van alles moet in de kerk is het tijd terug te gaan naar de basis. Want er moet maar één ding in de

kerk: de Heer danken dat Hij mens werd om ons te verlossen, de wereld hoop te geven.

Alle eer aan God in Christus. In Facebooktaal: thumbs up for Christ!

BOEKENTIP

Jezus van Nazareth

TEKST: LIEUWE BOONSTRA, EMERITUSPREDIKANT TE SLOCHTEREN ///

Met het verschijnen van de proloog *De kinderjaren* is de trilogie *Jezus van Nazareth* van de hand van de vorige week afgetreden Paus Benedictus XVI voltooid. Met veel plezier heb ik dit laatste deel van de serie gelezen, een prachtig en niet moeilijk te lezen inleiding op de geschiedenis van Jezus. Het mooie is dat Joseph Ratzinger voluit de echtheid van deze verhalen onderschrijft. Hij gaat daarvoor ook in debat met bekende schrijvers. Natuurlijk kan de paus niet in het korte bestek van ruim honderd pagina's alles behandelen. Maar duidelijk pakt hij dingen op die de eenvoudige gelovige bezighouden zonder dat hij ze hardop durft te zeggen.

Ik heb het boek op een zondag in één adem uitgelezen. Mij interesseerde vooral hoe de schrijver de geschiedenis van de aankondiging van de boodschap aan Maria naar voren brengt, en ook hoe op een beminlijke manier de maagdelijke geboorte gehandhaafd wordt zonder te veel de nadruk te leggen op de positie van moeder Maria. Naar mijn mening kunnen wij ervan leren. Je hoeft het niet met alles eens te zijn; soms merk je dat de paus vooral rooms-katholieke schrijvers heeft geraadpleegd. Maar mijn eindconclusie is: een boek om te bezitten. Nog sterker: de trilogie van de paus helpt je verder en hoort in je boekenkast thuis!

Hebt u ook een recent verschenen boek gelezen dat u onder de aandacht wilt brengen? Mail naar redactie@dereformatie.nl

**BOUW MEE
IN HET NAJAAR**

**+ KLASLOKALEN VOOR
BETER ONDERWIJS**

**& SAMEN DIENEN,
ONTMOETEN EN GELOVEN**

WWW.WORLDSERVANTS.NL/PROJECTEN

> ZendingsWeekend
Discover your role

**Everyone
a role
what's yours?**

Een inspirerend weekend om je te oriënteren op jouw rol in het zendingswerk.

5 t/m 7 april 2013 1 t/m 3 november 2013

Locatie: Tjongerhûs, Bantega (FR)
Geef je nu op via
www.operatiemobilisatie.nl

OM NEDERLAND
transforming lives and communities

Geef om
kinderen
**Word
sponsor**

CBF
ANBI

REDEENKIND.NL

Red een Kind

UIT DE KERKEN

Jubileum:

Groningen | 25 februari | veertig jaar predikant:
ds. L.J. Joosse (1944).

Aangenomen naar:

Harderwijk: P.P.H. Waterval te Amersfoort-West.
Leek: H.D. Bondt te Barendrecht.

Beroepen te:

Brunssum-Treebeek en te **Zaamslag:**
kandidaat W.M. Blijdorp te Zwolle;
te **Stadskanaal:** P. Poortinga te Drachten-Zuid/West.

Congres Kerk tussen muren en mensen

D.V. op zaterdag 23 maart organiseren Opbouw en De Reformatie samen het congres: Kerk tussen muren en mensen

U kunt op die dag luisteren naar toespraken van **Barend Kamphuis**: De kerk is katholiek of ze is niet; van **Johan Schaeffer**: Lijden aan de kerk, hoe houd je het vol; en van **Reinier Sonneveld**: Waarom ik weer naar de kerk ga.

Na de lunch kunt u deelnemen aan twee van de volgende workshops: **André Maliepaard**: leefwereld van 18+; **Kees de Ruijter**: waarom zou ik bij deze gemeente willen horen?;

Paul en Rikko Voorberg: kerk van vader en zoon; **Roel Venderbos en Gert Zomer**: in uw vergeving wonen wij – genadevol licht bij kerkelijke ellende; **Freddy Gerkema en Ad de Boer**: flexibel met de Heer voor ogen; en **Barend Kamphuis en Johan Schaeffer**: de kerk is katholiek en heilig.

Aanmelding vooraf is noodzakelijk. Toegangsprijs: € 5,- voor abonnees, € 10,- voor niet-abonnees (incl. lunch).

Ga naar www.dereformatie.nl of www.opbouwonline.nl voor nog meer informatie en aanmelding.

VOORLICHTINGSBIJEENKOMSTEN HERZIENE KERKORDE

De deputaten Herziening Kerkorde (HKO) organiseren dit voorjaar enkele voorlichtingsbijeenkomsten over de Herziene Kerkorde, zoals deze door de Generale Synode van Harderwijk in eerste lezing is vastgesteld. Hiermee willen deputaten ondersteuning bieden aan het proces tot vaststelling in tweede lezing door de Generale Synode van Ede 2014 en de daarop volgende inwerkingtreding van de HKO. Het programma voorziet in een toelichting op de diverse onderdelen van de HKO en een interactieve bespreking daarvan.

Voor de kerkenraden worden drie bijeenkomsten belegd, te weten op de vrijdagen 5 april, in de kerk te Gouda, 12 april in de kerk te Apeldoorn-zuid en 26 april in de kerk te Assen-Marsdijk. Belangstellenden kunnen deze bijeenkomsten ook bijwonen. In dat geval gaarne vóór 15 maart opgave aan onderstaand contactadres met vermelding van naam, woonplaats en datum van de bij te wonen bijeenkomst.

Voor de generale deputaatschappen en bijzondere kerkelijke organisaties wordt op vrijdag 24 mei een bijeenkomst belegd

in 't G-bouw te Zwolle. De bijeenkomsten zullen een middag- (vanaf 16:00 uur) en een avondprogramma (tot uiterlijk 22:00 uur) bevatten.

Het contactadres van deputaten is: kerkorde@gkv.nl.

GEMEENTEOPBOUW VIA GELOFSOPBOUW

Binnenkort wordt er met de gemeente-opbouwgroep 'Leven uit de Bron' voor alle belangstellenden een informatie-bijeenkomst georganiseerd over trainingen (missionaire) gemeenteopbouw via geloofsopbouw. Deze bijeenkomst is bedoeld voor predikanten, kerkelijk werkers en kerkenraden en geeft informatie over inhoud, opzet van en ervaringen met deze trainingen. De informatie-

bijeenkomst wordt D.V. gehouden op donderdag 18 april in de Goede Herderkerk, Willem Alexanderplein 14, Nijkerk (tegenover het station) en duurt van 10:30 tot plm. 15:00 uur. Meer informatie over het programma is vanaf ongeveer 1 maart te vinden op www.izb.nl.

In het seizoen 2013/2014 wordt in Kampen voor de vierde keer de basistraining 'Samen bouwen aan het hart van de kerk' gegeven. In Amersfoort begint de nieuwe training 'Ruimte maken voor bevrijding en genezing', die is gebaseerd op het nog steeds inspirerende boek van de missioloog prof. J. Verkuyl.

Aanmelding vooraf is noodzakelijk. Stuur een mail naar peptukampen@gmail.com t.a.v. Pieter Kars van de Kamp onder vermelding van 'informatiedag Nijkerk'. De kosten bedragen € 10,- per deelnemer.

De kerk – Reinier Sonneveld

Reinier ging zelf acht jaar lang niet naar een kerk, maar sinds enkele jaren weer wel. Hij weet dus goed waarover hij spreekt: hij weet waarom hij niet ging, maar ook waarom tegenwoordig weer wel. Hij neemt de lezer mee in een enthousiaste zoektocht: Wat is een kerk eigenlijk? Waarom is de kerk al 2000 jaar zo succesvol? Wat doe je als de kerk tegenvalt?

48 p., €3,50

Buijten & Schipperheijn Motief

www.buijten.nl – in de boekwinkel